

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2021

tijdvak 3

Nederlands CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

- 1 Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen scorepunten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
- 3 De schrijfofdracht wordt als een enkele vraag beschouwd. Algemene regel 6 is derhalve niet van toepassing op de schrijfofdracht.
- 4 Voor het beoordelen van de schrijfofdracht geldt het volgende:
 - 4.1 Er kunnen meerdere (soorten) fouten in een zin worden gemaakt, die alle apart aangerekend worden.
 - 4.2 Meerdere spelfouten in één woord worden één keer aangerekend.
 - 4.3 Spelfouten in dezelfde, identieke woorden worden één keer aangerekend (werkwoordspelling uitgezonderd).
 - 4.4 Spelfouten in een woord en in afleidingen of samenstellingen van dat foutief gespelde woord worden één keer aangerekend.
 - 4.5 Spelfouten bij de vervoeging van werkwoorden worden alle apart aangerekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Durf te roddelen!

1 maximumscore 1

- (manier) 2 (door de aanleiding voor het schrijven over dit onderwerp weer te geven)
- (manier) 3 (door een probleem bij het onderwerp te benoemen)
- (manier) 5 (door een voorbeeld bij het onderwerp te geven)

Opmerkingen

- *Alle drie de manieren moeten genoemd zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij de manier uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.*

2 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 1

“Pesten is gericht op het bewust kwaad doen van de ander, terwijl roddelen meer gericht is op het in vertrouwen uiten van je onderbuikgevoelens.” (regels 53-57)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

4 B

5 D

6 maximumscore 1

	informeel
ouderen in bejaardentehuis – smakkende medebewoners (alinea 2)	X
collega – collega (alinea 7)	X
baas – werknemer (alinea 7)	

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle correcte antwoorden aangekruist zijn. Als er andere antwoorden zijn aangekruist, geen scorepunt toekennen.

7 maximumscore 1

- (functie 1:) emotioneel ontladen / uiten onderbuikgevoelens
- (functie 2:) aangaan sociale binding / ontstaan sociale betrekkingen / opbouwen sociaal netwerk

Opmerkingen

- *Als de kandidaat meerdere antwoorden geeft per functie, alleen het eerste antwoord beoordelen.*
- *Als de kandidaat bij functie 1 alleen ‘in vertrouwen uiten’ noemt, geen scorepunt toekennen.*
- *Als de kandidaat bij functie 2 alleen ‘vocaal vlooien’ noemt, geen scorepunt toekennen.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 1

Een van de volgende antwoorden:

- "kun je jouw mening toetsen aan die van de ander" (regels 127-129)
- "het kan je helpen je eigen grenzen te stellen en te bepalen wat jij belangrijk vindt" (regels 133-135)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

9 D

10 A

11 D

Tekst 2 Mobiel dieet

12 maximumscore 1

- (manier) 3 (door het centrale probleem van de tekst te benoemen)
- (manier) 4 (door voorbeelden te geven bij het onderwerp van de tekst)

Opmerkingen

- *De kandidaat moet beide correcte nummers noemen voor toekenning van het scorepunt.*
- *Als de kandidaat meer dan twee nummers (of bijbehorende zinnen) noemt, dan alleen de eerste twee antwoorden beoordelen.*
- *Als de kandidaat de zinnen uitschrijft bij de bijbehorende nummers, dan geldt dit als een correct antwoord.*

13 C

14 maximumscore 1

zin 1	zin 2	zin 3
X		

15 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 1

Een van de volgende zinnen:

- “Zij is tegen het idee van een digitale detox en vindt dat mensen zich in plaats daarvan op ‘digital nutrition’ moeten richten: digitale voedsaamheid.” (regels 60-64)
- “Brewer zet zich af tegen die kunstmatige tweedeling tussen ‘helemaal online zijn’ of ‘helemaal offline gaan’.” (regels 57-60)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert (per zin), geen scorepunt toekennen.

17 B

18 maximumscore 2

Een goede samenvatting bevat de volgende drie elementen:

Brewers methode om digitaal voedsaam bezig te zijn bestaat uit drie m’s:

- 1 mindful: je bewust zijn van je smartphonegebruik,
- 2 meaningful: telkens duidelijk maken waarom je je smartphone pakt, wat je ermee wilt,
- 3 en moderate: matig je gebruik zodat de smartphone niet de hoofdrol speelt in je leven.

Opmerkingen

- *De kandidaat moet de drie elementen noemen en correct toelichten voor toekenning van beide scorepunten. Hierbij geldt: 1 scorepunt voor het noemen van de drie m’s en 1 scorepunt voor het geven van een correcte bijbehorende toelichting van de desbetreffende m’s.*
- *Als de kandidaat meer dan 50 woorden gebruikt 1 scorepunt in mindering brengen op behaalde score.*

19 B

20 B

Tekst 3 Liefde ontmoeten

21 C

22 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- omdat deze woorden/zaken een relatie hebben met de foto en de tekst in de tekstwolk
- omdat in de advertentie de nadruk ligt op: liefde ontmoeten op het station / een eerste afspraak maken / het station als ideale ontmoetingsplek

Opmerkingen

- *Een van deze antwoorden moet gegeven zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Als de kandidaat antwoordt ‘omdat liefde de lezer het meest aanspreekt’, geen scorepunt toekennen.*

23 C

24 maximumscore 1

- (doel) 1 (de actie van de NS in Amersfoort onder de aandacht brengen)
- (doel) 4 (vertellen over de mogelijkheden op NS-stations)

Opmerkingen

- *Alle twee de doelen moeten genoemd zijn voor toekenning van het scorepunt.*
- *Wanneer de kandidaat de bijbehorende tekst bij de manier uitschrijft in plaats van alleen het nummer, dan geldt dit ook als een juist antwoord.*

Tekst 4 Hyperactief en tegelijk doodmoe

25 B

26 maximumscore 1

“(soms wel) tien halveliterblikken pepdrank per dag (wegklokte)”
(regels 27-29)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

27 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 1

“(Een) handjevol (in de afgelopen twee jaar)” (regels 25-26)

Opmerking

Als de kandidaat meer citeert, geen scorepunt toekennen.

29 maximumscore 2

	juist	onjuist
Als je niet zonder iets kunt, dan kan dat als verslaving worden bestempeld.	X	
Er bestaat een samenhang tussen het drinken van frisdrank en obesitas.	X	
Mensen die veel energiedrankjes drinken, kunnen flinke hoofdpijn krijgen wanneer zij hiermee stoppen.	X	
De energiedrankjes in Amerika bevatten evenveel cafeïne als de energiedrankjes die in onze supermarkten verkocht worden.		X
Stoppen met het drinken van energiedrankjes veroorzaakt vaak ernstige onthoudingsverschijnselen.		X

indien vijf goed

2

indien vier goed

1

indien drie of minder goed

0

30 maximumscore 1

(Jitse) van/Van Dijk

31 A

32 B

33 maximumscore 1

“(nadat de) Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde opriep tot een algeheel verbod op energiedrank voor kinderen”

Opmerking

Als de kandidaat de hele zin citeert, geen scorepunt toekennen.

34 C

35 A

Schrijfoopdracht

36 maximumscore 13

Als de kandidaat de opdracht helemaal niet heeft uitgewerkt, geen scorepunten toekennen.

36.1 maximumscore 6

Aftrek inhoud

De score is 6 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

- de aanleiding om het artikel te schrijven: voorgenomen besluit directeur 1
- inhoud voorgenomen besluit directeur: leerlingen mogen op/in/bij school geen energiedrank meer nuttigen en ook niet zelf bij zich hebben 1
- beschrijving ervaring kandidaat met energiedrankjes of een voorbeeld van het gebruik van energiedrank door anderen 1
- voordeel van het gebruik van energiedrank 1
- nadeel van het gebruik van energiedrank 1
- duidelijke mening kandidaat over het voorgenomen besluit van de directeur 1
- passend argument 1 bij mening kandidaat over het voorgenomen besluit van de directeur 1
- passend argument 2 bij mening kandidaat over het voorgenomen besluit van de directeur 1

36.2 maximumscore 5

Aftrek taalgebruik

De score is 5 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

- één of twee formuleringsfouten (onvolledige zinnen, onjuiste woordkeuze, onjuiste verwijzingen, onjuiste zinsbouw) 1
- drie of vier formuleringsfouten 2
- vijf of meer formuleringsfouten 3
- één of twee spelfouten (fouten in de spelling van werkwoordsvormen, overige spelfouten, inclusief ten onrechte opgenomen of weggelaten hoofdletters) 1
- drie of vier spelfouten 2
- vijf of meer spelfouten 3
- twee of meer interpunctiefouten 1

Let op: om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat, geen scorepunten voor taalgebruik toekennen. De titel telt niet mee voor het bepalen van het aantal woorden.

36.3 maximumscore 2**Aftrek presentatie/conventies**

De score is 2 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

• passende titel	1
• vermelding voornaam en achternaam onder artikel	1
• alinea-indeling	1
• samenhang	1
• logische volgorde	1
• passend taalgebruik	1

Opmerking

Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet passen bij de tekstsoort, 1 scorepunt aftrekken.

NB In het programma Wolf vermeldt u de scores van de kandidaat op elk van de drie afzonderlijke beoordelingscriteria.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 12 juli.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	naar een artikel van Anne Wijn, Trouw, 8 mei 2018
tekst 2	naar een artikel van Wouter van Noort, Psychologie Magazine, 22 maart 2018
tekst 3	naar een advertentie in Splts, 5 september 2013
tekst 4	naar een artikel van Martine Kamsma, NRC, 23 mei 2017
	tekstfragment: naar een deel van een artikel van Jorg Leijten, NRC, 6 juli 2018